

Hallintovaliokunnan mietintö 2/1997 vp

Hallituksen esitys laiksi Kuntien takauskeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunta on 14 päivänä joulukuuta 1996 lähettänyt hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi edellä mainitun hallituksen esityksen 245/1996 vp.

Talousvaliokunta on eduskunnan päätöksen mukaisesti antanut hallintovaliokunnalle lausuntonsa. Lausunto 1/1997 vp on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina hallitusneuvos Aulikki Mentula sisäasiainministeriöstä, apulaisosastopäällikkö Risto Paaermaa kauppa- ja teollisuusministeriöstä, erityisasiantuntija Matti Halen oikeusministeriöstä, neuvotteleva virkamies Pekka Pelkonen valtiovarainministeriöstä, johtaja Hannu Junkkari ympäristöministeriöstä, aluepäällikkö Pekka Myllymäki Valtion asuntorahastosta, erikoistutkija Rainer Lindberg Kilpailuvirastosta, varatoimitusjohtaja Pekka Alanen Suomen Kuntaliitosta, toimitusjohtaja Ari Huotari Kuntien takauskeskuksesta, toimitusjohtaja Pekka Averio Kuntien Asuntoluotto Oy:stä, toimitusjohtaja Nicholas Andersson Kuntarahoituksesta, toimitusjohtaja Simo Lämsä Kuntien eläkevakuutuksesta, johtaja Erkki Kontkanen Suomen Pankkiyhdistyksestä, hallintojohtaja Merja Sohlberg Keskus-Sato Oy:stä, konsernijohtaja Ben Grass VVO-Yhtymästä, toimitusjohtaja Veijo Lehto YH-Asunnot Oy:stä ja talousarviopäällikkö Lauri Manninen Helsingin kaupungista.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi Kuntien takauskeskuksesta annettuun lakiin säännös, jonka nojalla Kuntien takauskeskus voisi tarkoituksensa toteuttamiseksi myöntää takauksia myös kuntien suoraan tai välillisesti omistamien tai kuntien määräämisvallassa olevien luottolaitosten sellaiselle varainhankinnalle, jota käytetään antolainaukseen valtion viranomaisten nimeämille asuntojen vuokraamista tai tuottamis-

ta ja ylläpitoa sosiaalisin perustein harjoittaville yhteisöille tai niiden määräämisvallassa oleville yhteisöille.

Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi takauskeskuksen valtuuskunnan jäsenten toimikausi neljäksi vuodeksi kalenterivuosien sijasta ja lisättäväksi lakiin säännös muutoksenhakuoikeudesta kunnan maksuosuutta koskevaan päätökseen.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Valiokunnan kannanotot

Kuntien takauskeskuksen tarkoituksena on turvata kuntien yhteistä varainhankintaa ja kehittää sitä. Tarkoituksen toteuttamiseksi takauskeskus voi myöntää takauksia kuntien suoraan tai välillisesti omistamien tai kuntien määräämisvallassa olevien luottolaitosten sellaiselle varainhankinnalle, jota käytetään antolainaukseen kunnille ja kuntayhtymille sekä kuntien kokonaan omistamille tai näiden määräämisvallassa oleville yhteisöille.

Käsitellessään Kuntien takauskeskusta koskevia lakiehdotuksia (HE 30/1996 vp) hallintovaliokunta täsmensi mietinnössään (HaVM 11/1996 vp) hallituksen esityksen tarkoituksen mukaisesti takaustoiminnan piirissä olevan varainhankinnan käyttötarkoitusta koskemaan kuntien toimintojen rahoitusta. Samalla valiokunta katsoi, että mikäli osoittautuu tarpeelliseksi laajentaa kuntien varsinaisen yhteisen varainhankinnan ohella takausjärjestelmää myös yleishyödyllisille yhteisöille asuntotuotannon rahoituksen takaustoimintaan, tulee tarpeelliset säädösehdoitukset valmistella asianmukaisesti tältä osin ennen lakiehdotuksen antamista eduskunnalle. Nyt käsiteltävänä oleva lakiehdotus pohjautuu sanottuun erillisvalmisteluun.

Kunnan tehtäviin kuuluu huolehtiminen sosiaalisesta asuntotuotannosta. Monet kunnat

ovat luopuneet omasta asuntotuotannostaan kokonaan ja sopineet hallituksen esityksessä kuvatuin tavoin yhteistyöstä yleishyödyllistä asuntotuotantoa harjoittavien yhteisöjen kanssa.

Voimassa olevan Kuntien takauskeskuksesta annetun lain (487/1996) nojalla Kuntien Asuntoluotto Oy voi käyttää takauskeskuksen takauksella hankittuja varoja antolainaukseen vain YH-Asunnot Oy:lle, joka on kuntien määräysvallassa oleva yleishyödyllinen rakennuttajayhteisö. Yleishyödyllisiä yhteisöjä on kuitenkin syytä kohdella hallituksen esityksen perusteluissa lausuttuun viitaten tasapuolisesti. Lakiehdotuksen hyväksyminen mahdollistaisi tässä vaiheessa Kuntien Asuntoluotto Oy:n nykyisen luotonantopolitiikan perusteella, että edellä todetun lisäksi Keskus-Sato Oy:n ja VVO-Yhtymän sosiaalisen asuntotuotannon rahoitus tulisi takauskeskuksen toiminnan piiriin. Ehdotettu lainsäädäntö sinänsä mahdollistaa myös sen, että yleishyödyllisten rakennuttajien piiri voi tulevaisuudessa laajentua.

Valiokunta toteaa selvyiden vuoksi, että lakiehdotuksen perusteluissa käytetyllä ilmaisulla koskien yhteisön yleishyödyllisyyttä tarkoite-

taan lakiehdotuksen 1 § 3 momentin sanamuodosta ilmenevää yhteisön sosiaalisiin perustein tapahtuvaa toimintaa. Käsite ”yleishyödyllinen” on tässä yhteydessä lähinnä yleiskielinen termi ja sana ”sosiaalinen” puolestaan on oikeudellisesti täsmällisempi ilmaisu. Täydennyksenä on vielä syytä mainita, että lakiehdotuksen soveltamiseen liittyvät kiinteästi valtion tukemaa asuntorahoitusta koskevat säädökset. Näissä laeissa käytetään sanamuotoa ”sosiaalisiin perustein harjoitettavalle yhteisölle” kuvattaessa yhteisöä, joka voi saada valtion tukemaa rahoitusta.

Hallituksen esityksessä ja talousvaliokunnan lausunnossa mainituista syistä sekä muutoinkin saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä sellaisenaan.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Helsingissä 4 päivänä huhtikuuta 1997

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Matti Väistö /kesk, varapuheenjohtaja Kaarina Dromberg /kok sekä jäsenet Reijo Kallio /sd, Toimi Kan-

kaanniemi /skl, Juha Karpio /kok, Valto Koski /sd, Osmo Kurola /kok, Jukka Mikkola /sd, Tuija Pohjola /sd, Veijo Puhjo /va-r, Erkki Pulliainen /vihr ja Aulis Ranta-Muotio /kesk.

TALOUSVALIOKUNTA*Liite***Lausunto 1/1997 vp****Hallituksen esitys 245/1996 vp***Hallintovaliokunnalle*

Eduskunta on lähettänyt 14 päivänä joulukuuta 1996 hallituksen esityksen 245/1996 vp laiksi Kuntien takauskeskuksesta annetun lain muuttamisesta hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi ja samalla määrännyt, että talousvaliokunnan on annettava asiasta lausuntonsa hallintovaliokunnalle.

Esityksestä ovat olleet valiokunnassa kuultavina hallitusneuvos Aulikki Mentula sisäasiainministeriöstä, neuvotteleva virkamies Pekka Pelkonen ja lainsäädäntöneuvos Ilkka Harju valtiovarainministeriöstä, erikoistutkija Rainer Lindberg Kilpailuvirastosta, toimitusjohtaja Pekka Averio Kuntien Asuntoluotto Oy:stä edustaen myös Kuntien takauskeskusta, toimitusjohtaja Veijo Lehto YH-Asunnot Oy:stä, talousjohtaja Varma Vetosalmi VVO-Yhtymästä, hallintojohtaja Merja Sohlberg Keskus-Sato Oy:stä ja johtaja Erkki Kontkanen Suomen Pankkiyhdistyksestä.

Hallituksen esitys

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka nojalla Kuntien takauskeskus voisi myöntää takauksia myös kuntien suoraan tai välillisesti omistamien tai kuntien määräämisvallassa olevien luottolaitosten sellaiselle varainhankinnalle, jota käytetään antolainaukseen valtion viranomaisten nimeämille asuntojen vuokraamista tai tuottamista ja ylläpitoa sosiaalisin perustein harjoittaville yhteisöille tai niiden määräämisvallassa oleville yhteisöille.

Valiokunnan kanta

Valiokunta on tarkastellut hallituksen esitystä lain soveltamisalan (1 §) osalta ja puoltaa sen hyväksymistä.

Saadun selvityksen mukaan kunnallisella taholla on alun alkaenkin Kuntien takauskeskusta perustettaessa (HE 30/1996 vp) tarkoitettu, että sen myöntämät takaukset ulotettaisiin kosemaan myös yleishyödyllisten rakennuttajayhteisöjen varainhankintaa. Tähän viittaavat myös näiden yhteisöjen tekemät pääomasijoitukset Kuntien Asuntoluotto Oy:hyn. Myös talousvaliokunta antamassaan lausunnossa (TaVL 6/1996 vp) asettui tämän laajemman soveltamisalan rajauksen kannalle.

Voimassa olevan lain mukaan Kuntien takauskeskuksen oikeus myöntää takauksia on rajattu siten, että se voi myöntää takauksia kuntien suoraan tai välillisesti omistamien tai kuntien määräämisvallassa olevien luottolaitosten sellaiselle varainhankinnalle, joka käytetään antolainaukseen kunnille ja kuntayhtymille sekä kuntien kokonaan omistamille tai niiden määräämisvallassa oleville yhteisöille.

Kunnallisia luottolaitoksia, joita laki koskee, ovat Kuntien Asuntoluotto Oy ja Kuntarahoitus Oy. Kuntien Asuntoluotto Oy harjoittaa sosiaalisen asuntotuotannon rahoittamista. Sen omistajina on kuntia, Suomen Kuntaliitto ja kuntien täysin omistamia yhtiöitä. Lisäksi yleishyödylliset rakennuttajat YH-Asunnot Oy, Keskus-Sato Oy ja VVO-Yhtymä ovat tehneet siihen pääomasijoituksia.

Kuntien Asuntoluotto Oy myöntää lainoja toimintapolitiikkansa mukaisesti ainoastaan kunnille, niiden määräämisvallassa oleville yhteisöille tai edellä mainituille pääomasijoituksien tehneille yhtiöille. Voimassa olevan lain mukaan Kuntien Asuntoluotto Oy voi käyttää Kuntien takauskeskuksen takauksella hankittuja varoja antolainaukseen vain YH-Asunnot Oy:lle, joka on kuntien määräysvallassa oleva yleishyödyllinen rakennuttajayhteisö. Näin ollen pääomasijoituksen tehneet Keskus-Sato Oy ja VVO-Yhtymä, jotka eivät ole kuntien määräysvallassa, eivät voimassa olevan lain mukaan voi saada Kun-

tien takauskeskuksen takauksella hankittua rahoitusta.

Valiokunta ehdottaa hallituksen esityksen hyväksymistä, jotta Kuntien Asuntoluotto Oy voi jatkaa myös yhtiöön pääomasijoituksen tehneiden Keskus-Sato Oy:n ja VVO-Yhtymän rahoittamista Kuntien takauskeskuksen takauksella hankituilla varoilla. Valiokunnan mielestä yleishyödyllisten rakennuttajien tulee olla keskenään samanarvoisessa asemassa. Valiokunta pitää tär-

keänä, että nämä yhteisöt voidaan saattaa saman yhteisen varainhankintajärjestelmän piiriin, jotta kuntien ja näiden yhteisöjen välistä yhteistyötä asuntotuotannossa voidaan edelleen jatkaa ja kehittää.

Talousvaliokunta kunnioittaen esittää,

että hallintovaliokunta ottaisi mietinnössään huomioon, mitä tässä lausunnossa on sanottu.

Helsingissä 5 päivänä maaliskuuta 1997

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Tuulikki Hämäläinen /sd, varapuheenjohtaja Seppo Kääriäinen /kesk, jäsenet Mikko Immonen /vas, Paula Kokkonen /kok, Martti Korhonen /vas, Riitta

Korhonen /kok, Pekka Kuosmanen /kok, Vuoko Rehn /kesk, Ola Rosendahl /r, Sakari Smeds /skl ja Janne Viitamies /sd sekä varajäsen Matti Ryhänen /kesk.
